

ALÁÍRÁS: SOMOGYI NEPLAP
ALÁÍRÁS IDŐPONTJA: 1987.

TITEL: "HIDNYIZIK A BÖLCCSE"

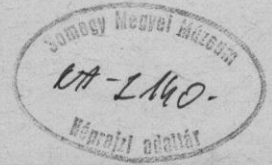
Oldal: 3. oldal

FOLDRAÍRÁSI MINTA: KUNYAS
SÍK MINTA: XXX

VEGTÁRSZÁM:

795

SOMOGYI NÉPLAP

ÜNNEPI

AZ MSZMP SOMOGY MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Hiányzik a bölcső

Bók nélkül is tudja Bók Lászlóné, hogy értékes gyűjteménye Kutas nevezetessége. Látogatják is rendre az általános iskolások, fölkeresik lakásának szobáit a környékről is, hogy a többszáz darabból álló gyűjtemény révén, az igényes házi múzeumban megismerjék Kutas történetét. A kutasi legendaként emlegetett egykori Dorfmeister-festmény a háborúban odaveszett; felrobbantott templomot hagytak maguk mögött a menekülő német csapatok. A kutasi legendáért a gazdag gyűjtemény kárpótolja a falu lakóit.

Váratlan vendégnek Bók Lászlóné éppúgy örül, mint azoknak, akik előre bejelentették látogatásukat. Ott-jártunkkor az általános iskola hatodik osztályosait várta a paltábla és a vándortarisznya előtt.

— Minden gyerek elcsodálkozik rajta, hogy szüleik, nagyszüleik milyen eszközökkel tanultak írni, számolni, s holmijukat a vándortarisznyában rendezték el. A kutasi asszonyok maguk szőtték ezeket a tarisznyákat — magyarázta átlékesülten vendéglátónk. Nemcsak gondos gyűjtő, hanem a házi múzeum rátermett ka-lausza is.

— 1970-től fél év alatt sikerült megalapoznom a gyűjteményt. Egy részét ajándékba kaptam, néhányat megvásároltam. Törekedtem arra, hogy a tárgyak révén megszólíthassam Kutas múltját.

Abban a szobában, ahol elkezdtünk beszélgetni, szép festmények vannak, meg a Zsolnay-gyűjtemény, néhány remek Tóth Mihály-faragás.

— Olyan ez a szoba, mint a Csala gatyája — tessékelt át Bók Lászlóné a többi helyiségbe anélkül, hogy zavarta volna, nem tudom, mit jelent a hasonlata.

— Hát olyan össze-vissza dolog — magyarázta utólag.

— Miről vallanak a kutasi tárgyak, használati edények, eszközök?

— Nem a jómódról. A fiam Vas megyében él, azon a vidéken sokkal cifrábbak az edények.

Az egyik korsón háborús seb. Lövedék ütötte át érzékeny testét, a másikon repesz nyoma tátong.

— Tizenhat éves voltam, amikor elérte falunkat a háború.

— A gyerekekkel kutasi tájszavakat gyűjtetek. Ló- és tehénneveket. Ezekkel köszönnek majd be hozzám... Kutason sajátos a nyelvjárás. Nálunk az alma óma, az ilyen helyett pedig illent mondanak, és ha megkérdezi az egyik ember a másiktól hól voltál, így hangzik: — Hun vótá? A gyümölcsös pedig gyümölcsös.

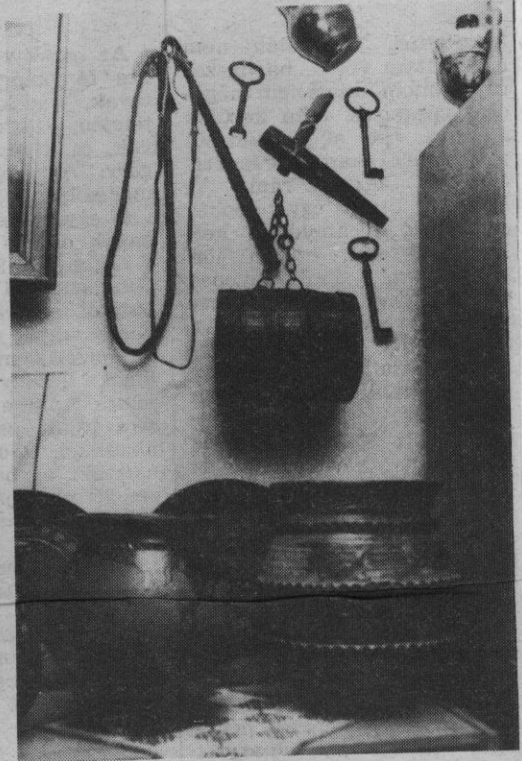
A ház bejáratát mind gyakrabban kémleli. Mintha kopogtak volna... Az ajtó mellett facipők, klumpák, fokokosok. Mintha magától bújt volna elő a temérdek holmi közül, egy borotvatartót vesz a kezébe és belenéz, hogy

minden rendben van-e. 1956-ból való. A butélia követi, s a magyarázat.

— Azért van olyan szűk szája ennek a pálinkásboté-liának, hogy csak akkor lehessen belőle inni, ha belefújunk. Így — mutatta. — Egy húzásra egy kortynyi folyt ki belőle. Kétszer nem illett belefújni — avatott be az ivás egykori szokásába.

A polcra előkerült a javasasszonyok nélkülözhetetlen kelléke, az öntőlábas is. De ami ezután következett, az egyenesen rémítő volt. A falusi kovácsok nemcsak lovat patkoltak, szerszámot készítettek, hanem otromba eszközükkkel fogat is húztak. Aki ezt egyszer meglátja, nyomban orvoshoz fordul, hogy még csak álmában se kísértse a kovácsok eszköze... Mennyivel kedvesebbek a szögkovácsok rézkorsói, a vasaló történetét bemutató gyűjtemény darabjai!

A padlásra nem mentünk föl. De magam elé képzeltem a kendertilót, a gerebent, a faekét, a kosárfonás szerszámait, a jármot, a cséphadarót.

— Nincs még katonaládám. Annak is kell lennie — panaszolja vendéglátóm. De majd szerzek — teszi hozzá. — És még bölcső is kell...

A gyűjtemény napról napra bővül. Így írja Kutas történetét Bók Lászlóné nyugdíjas könyvelő, akivel nemcsak a tárgyak duruzsolnak el a magányos estéken, hanem akit tisztelnek is a fiatalok és a felnőttek.

Horányi Barna